

Verslag van: Ronde tafelbijeenkomst sport en economie

Datum: 22 mei 2008

Aanwezig: José van Schie (wethouder Sport), Jelle Zwart (OCSW), Han Stoffer (Zylt), Gert van der Veen (Bjoeks), Marcel Hofstede (Menzis), Luut Kroes (RuG), Bert Rolf (Hanzevast Capitals), Henk Menninga (Sport Medisch Advies Centrum) en Hans Nijland (FC Groningen)

Verslag: Ronald Schurer (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening

José van Schie opent 10.00 uur de bijeenkomst en heet iedereen van harte welkom. Ze licht toe dat de gemeente al enige weken gesprekken voert in de stad over de te formuleren sportvisie. Groningen investeert veel geld in sport, maar er ontbreekt een coherente en gestructureerde visie op de toekomst van sport in de stad. De gemeente streeft naar synergie door samen te werken met belangrijke actoren in de sportsector. Ook vanuit de ondernemerskant wordt sterk geïnvesteerd in de groei van de sector en de wethouder gaat dus graag het gesprek aan met de ondernemers over hoe zij sportief Groningen in de toekomst zien.

2. Presentatie

Jelle Zwart houdt een presentatie over de aanleiding tot en de uitgangspunten voor een vernieuwde gemeentelijke sportvisie voor 2010 – 2020.

3. Weergave gesprek

José van Schie vraagt hoe de aanwezigen vanuit hun eigen bedrijfsvoering het klimaat in de stad ervaren, met name met het oog op de rol van de overheid.

Gert van der Veen vindt het Groningse ondernemersklimaat goed. In de basis dient de bedrijfsvoering zelf natuurlijk goed te zitten, maar hij is van mening dat de overheid het best goed doet op het gebied van sport. De verschillen ontstaan echter wanneer zowel overheid als particuliere partijen zich gaan bewegen op dezelfde markt.

Henk Menninga geeft aan dat de groei van de verzekeringsmarkt een belangrijke invloed heeft gehad op het Sport Medisch Adviescentrum. Het SMA is een gecertificeerde instelling, maar als er een initiatief in Oost-Groningen wordt gestart gaat men vaak uit onwetendheid zaken doen met een niet-gecertificeerde organisatie. De gemeente zou dergelijke praktijken moeten voorkomen door tijdig met alle partijen in gesprek te gaan over de belangen die hiermee gepaard gaan.

Jelle Zwart brengt een stelling ten tafel:

“De gemeente moet het aanbod van sportaccommodaties aan de markt overlaten en enkel via subsidies toegankelijk houden voor iedereen”.

Gert van der Veen vindt het een goed punt. De markt is veel efficiënter dan de overheid en in een dergelijke situatie is sturing beter te bewerkstelligen. In de situatie waarbij de overheid investeert in accommodaties blijft altijd het vraagstuk van de verdeling van verantwoordelijkheden bestaan, zeker met het oog op een efficiënt gebruik van de accommodaties.

Bert Rolf merkt op dat het natuurlijk wel mogelijk moet zijn om marktpartijen te vinden die het aanbieden van accommodaties op zich willen nemen. Vrijwilligers spelen een erg belangrijke rol in de sportsector, wat de sector kenmerkend anders maakt dan andere sectoren.

Gert van der Veen houdt een pleidooi voor multifunctionele accommodatieruimtes die op een sec bedrijfsmatige manier worden beheerd. De overheid kan dan faciliteiten

aanbieden waarin meerdere organisaties zitten, terwijl het beheer in de handen van professionals gelegd kan worden. De rest kan vervolgens door de vrijwilligers worden opgepakt.

Hans Nijland vindt het belangrijk dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen nieuwe en bestaande accommodaties. Het is niet verantwoord zomaar een structuur om te gooien zonder eerst een goede visie te formuleren. Veranderingen moeten erg voorzichtig worden opgepakt om weerstand te voorkomen.

José van Schie vraagt welk aanbod de gemeente überhaupt dient te faciliteren. Ze noemt fitness en tennis als voorbeelden die reeds grotendeels door de markt worden opgepakt. Wat is de rol van de overheid? De buurtcentra worden sinds kort gerund door zakelijk leiders omdat vrijwilligers het niet voor elkaar kregen. Ligt hier een rol voor de markt?

Gert van der Veen antwoordt dat sportondernemers vooral hun eigen plan trekken. Sport heeft ook een sociale dimensie, anders dan typische 'volksport' en 'rijkeluissport'. Wanneer de gemeente investeert in de breedte van het domein, dan zijn de verschillende sporten voor iedereen even aantrekkelijk.

José van Schie meldt dat de overheid het lastig heeft met het aanbieden van sportaanbod. Sport heeft duidelijke piekuren, terwijl het permanent aanbieden van vierkante meters bijzonder duur is. Aan de ene kant is de overheid dus op zoek naar een visie, maar aan de andere kant zoekt zij tevens naar een manier om meer rendement te halen uit de accommodaties die worden aangeboden.

José van Schie vraagt naar de ervaringen van Hans Nijland.

Hans Nijland geeft aan dat het huidige stadion zes tot zeven dagen per week commercieel wordt bezet door professionals. Er vinden verschillende activiteiten plaats waaronder congressen en vergaderingen. Aan de andere kant biedt FC Groningen ondersteuning aan zes jeugdteams in Corpus Den Hoorn. Hier vindt eveneens een leuke samenwerking plaats met amateurspelers.

José van Schie vraagt of momenteel alles wordt gehaald uit de locatie Corpus Den Hoorn. Zou op het sportpark meer synergie kunnen worden gecreëerd met betrekking tot het komen tot een efficiënt ruimtegebruik? Hans Nijland antwoordt dat er op zich wel synergie is, maar ziet tevens een verschil tussen amateurs en topsporters op dit vlak.

Luut Kroes geeft aan dat accommodaties goed moeten zijn ingericht op de kosten die de locaties met zich meebrengen, waar het gaat om openingstijden voor kantines, kleedkamers en het inhuren van professionele bedrijven voor bijvoorbeeld schoonmaak.

Gert van der Veen vraagt zich af waarom de overheid geld zou besteden aan sportaccommodaties. In de bestaande situatie ziet hij een druk op de overheid die door verenigingen wordt uitgeoefend omwille van het geld dat ze nodig hebben. De overheid zou beter moeten kijken naar de efficiëntie van het besteedde geld waar het gaat om de accommodaties.

Jelle Zwart vraagt waarom de universiteit zelf een accommodatie aanbiedt voor sport. Luut Kroes antwoordt dat een goede sportvoorziening een belangrijke marketingfactor is voor de onderwijsinstellingen. Eveneens is het een aantrekkelijke optie voor de HIS om te komen tot een leer/werk-omgeving. Studenten zijn verder ook een specifiek publiek aangezien zij flexibeler zijn qua tijd.

José van Schie oppert de mogelijkheid om voetbalcompetitie door de week te laten plaatsvinden. Ze vraagt zich verder af in hoeverre consumentengedrag ook een rol speelt. Gert van der Veen meent dat leden van sportverenigingen zich ook steeds meer als consument gedragen.

Bert Rolf vraagt of het denkbaar is dat de lokale overheid invloed uitoefent op de programma's van het lager onderwijs. José van Schie antwoordt dat de gemeente inderdaad nadenkt over de mogelijkheden. Op de tijdstippen dat kinderen niet aan het leren zijn zou er misschien gesport kunnen worden of zou er tijd zijn voor cultuur.

Bert Rolf meent dat het vervullen van de sportambities van Groningen een bestendige overheid vereist. Hij noemt Groningen niet direct een efficiënte gemeente. José van Schie meent echter dat in de huidige situatie anders tegen sport wordt aangekeken. In het verleden werd sport vooral als een probleem gezien, maar nu worden concrete stappen gezet om te komen tot een geïntegreerde visie op sport, samen met belangrijke actoren in de sportsector.

Henk Menninga zegt dat hij onder de indruk is van de ambities die de gemeente heeft op het gebied van sport en noemt het een unicum voor de stad. Verder merkt hij op dat in de startnotitie duidelijk naar voren komt dat de sportvoorzieningen teveel naar de randen van de stad zijn verschoven.

José van Schie erkent dat de grens daarin inderdaad is bereikt. Het nieuwe uitgangspunt is dat wanneer iets wordt weggehaald een compensatie moet komen in de wijk. In sommige wijken zijn de sportvoorzieningen momenteel erg dun bezaaid. De gemeente heeft hier kansen laten liggen. Er is een belangrijke groep mensen die niet wordt bereikt omdat zij het sporten niet van huis uit hebben meegekregen. Door sportvoorzieningen uit de wijk te halen wordt de kans nog kleiner dat deze groep in aanraking komt met sport.

Bert Rolf zegt dat onder andere basketbalpleintjes een goede en relatief efficiënte oplossing kan bieden. José van Schie ziet ook in Cruyff-courts een goede optie.

Hans Nijland meent dat op buurtniveau binnen de bestaande structuur moet worden gekeken hoe er meer kan worden bereikt.

Gert van der Veen waarschuwt er voor dat het moeilijk is om bij een verenigingsbenadering een bedrijfsmatige slag te maken.

Luut Kroes zegt dat het belangrijk is om op een creatieve manier na te gaan wat sporters op de lange termijn willen. José van Schie beaamt dit. Hebben de aanwezigen tips om te komen tot slimme combinaties van sport in de toekomst?

Gert van der Veen vindt de Cruyffcourts geniaal. Hij pleit voor het creëren van intelligente voorzieningen die bedrijfsmatig geëxploiteerd kunnen worden.

Jelle Zwart geeft aan dat Menzis stimuleert dat mensen sporten. Wat is de achterliggende motivatie? Marcel Hofstede antwoordt dat de motivatie vooral ligt in de link die ligt tussen gezondheid en bewegen. Daarbij gaat het ook om het voorkomen van problemen, zoals bij de Vier Mijl. Sport in de breedte is daarom een relevant onderwerp voor Menzis.

Gert van der Veen ziet in onderwijs de sleutel. Het is belangrijk om de jeugd goed te begeleiden in de sport. Het gaat om het vroegtijdig ontdekken van talent, het onderhouden van contact met de ouders en de onderwijzer die bewegen stimuleert. Hiervoor is coördinatie nodig.

Bert Rolf noemt de behoefte aan helden in de vorm van topsporters als belangrijk punt. De gemeente zou hier meer aandacht aan kunnen geven.

José van Schie zegt dat de notie goed past binnen het concept 'City of Talent' waarin Groningen zich presenteert als de stad voor talentontwikkeling. Bij het gebruiken van helden gaat het ook om verwachtingsmanagement. FC Groningen doet hier ook iets in.

Hans Nijland zegt dat FC Groningen hier zeker open voor staat en ziet het zelfs als een maatschappelijke verantwoordelijkheid van de club. Er komen veel verzoeken binnen voor het inzetten van spelers tijdens andere evenementen. FC Groningen probeert hier zo goed mogelijk mee om te gaan en stuurt er op aan dat veel aanvragen worden ingewilligd.

Luut Kroes vertelt dat het plan bestaat om een topsportteam te maken vanuit de RuG en de Hanzehogeschool. José van Schie geeft aan dat het plan ook aan de orde is geweest in een overleg met het College van Bestuur van de universiteit.

Jelle Zwart vraagt of de aanwezigen vinden dat er genoeg sportaccommodaties zijn in de stad. Zijn er nog andere ideeën?

Luut Kroes merkt op dat afstand steeds belangrijker wordt. Zelfs voor studenten heeft fitness in de wijk de voorkeur. Daarnaast is de prijs een belangrijke factor. Hij kan zich voorstellen dat beide factoren ook bepalend zijn voor andere voorzieningen.

José van Schie zegt dat sommige mensen vinden dat de kwaliteit van de gymzalen onvoldoende is. Ze heeft zelf gekeken en ondanks dat de zalen wellicht enige uitstraling missen zijn ze technisch goed in orde.

Gert van der Veen wijst er op dat het bij sport gaat om de algehele beleving. Hoe de zalen er uitzien is gewoonweg belangrijk. Luut Kroes sluit zich hierbij aan en wijst op de 'wellness'-cultuur van tegenwoordig waarin sport bijvoorbeeld wordt gecombineerd met de sauna e.d. Goed beheer dient evident te zijn. Ook Bert Rolf vindt dat de uitstraling belangrijk is.

José van Schie wijst er op dat het moeilijk is te voldoen aan eisen van technische aard en eisen wat betreft de uitstraling. Bert Rolf wijst er op dat dat een pleidooi zou kunnen zijn voor meer markt, desnoods in de vorm van een overheidsdienst.

Luut Kroes vertelt dat het sportcentrum wordt gerund als een bedrijf, maar de kantine wordt door het Facilitair Bedrijf van de RuG eëxploiteerd. Bij de ACLO lijkt de kantine enigszins los te staan van de rest van het sportcentrum.

Hans Nijland memoreert dat in de oude situatie van FC Groningen de kantines werden beheerd door vrijwilligers. Hoewel dat een mooie tijd was, is er een enorme slag gemaakt door in het nieuwe stadion te werken met professionals. De 400 vrijwilligers die er waren zijn er nog steeds. FC Groningen heeft geen probleem om vrijwilligers aan zich te binden. De overgang van de Oosterpark naar de Euroborg viel bijzonder mee. In het Oosterpark-stadion was het wellicht wat volkser, maar nu is het professioneler georganiseerd, eveneens qua uitstraling. Nu wordt meer vanuit een ondernemersblik gekeken naar het stadion. In samenwerking met het Martiniplaza is bijvoorbeeld een horecatak gestart. Voor FC Groningen bleek de stap naar een multifunctioneel complex een fantastische zet.

Gert van der Veen vindt het belangrijk dat wordt geleerd van oude fouten, zoals bij Kardinge. José van Schie erkent dat bij Kardinge inderdaad fouten zijn gemaakt, bijvoorbeeld wat betreft de exploitatie van de ijsbaan. Hetzelfde geldt ook enigszins voor het zwemmen. Het is belangrijk dat de overheid in de toekomst met een meer bedrijfsmatige blik gaat kijken waarbij het moeilijk blijft om met marktpartijen te werken. Ze noemt als voorbeeld de situatie in Assen waar de voorzieningen wellicht erg goed zijn, maar waar mensen ook veel meer betalen. De vraag is wat je 'corebusiness' is als overheid. Een overheid maakt altijd enigszins onrendabele investeringen, maar deze dienen zo slim mogelijk te geschieden.

Opgemerkt wordt dat er nog weinig is gezegd over de groep van 50+ers. José van Schie antwoordt dat deze groep er wel is, maar geeft tegelijkertijd aan dat Groningen een a-typische stad wat betreft bevolkingsgroei. Groningen wordt bijvoorbeeld niet hard getroffen door de vergrijzing. Momenteel probeert de gemeente zicht te krijgen op wat de groep 50+ers doet. Zoals het nu lijkt maken veel mensen uit deze groep gebruik van individuele sporten, zoals bijvoorbeeld fitness en wellness-centra, maar ook doet deze groep vaak mee aan evenementen zoals de Vier Mijl.

Jelle Zwart ziet dat de motivatie om te sporten verschuift per doelgroep.

4. Afsluiting

José van Schie bedankt de aanwezigen voor hun inbreng. Ze zegt dat de gedachten van iedereen zijn gescherpt. Belangrijke kernpunten die naar voren kwamen concentreerden zich rondom multifunctionele voorzieningen, een groter professioneel beheer en het inzetten van talent. Na de zomer zal de gemeente een volledig verhaal presenteren. De bijeenkomst wordt om 12.00 uur gesloten.